Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 205/2023 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen rajaturvallisuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pekka Aittakummun /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 205/2023 vp:

> Miksi hallitus jätti osan itärajan rajaylityspaikoista auki eikä keskittänyt turvapaikkahakemusten vastaanottoa pois itärajalta, vaikka tiedossa oli, että turvapaikanhakijoiden määrän merkittävässä kasvussa kyse on selkeästi Venäjän viranomaisten toiminnasta, ja
>
> millä tavalla ja millaisella aikataululla hallitus aikoo jatkossa toimia vastaavassa tilanteessa, jossa vieras valtio käyttää turvapaikanhakijoita hybridivaikuttamisen välineenä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Edustaja Aittakumpu on 21.11.2023 esittänyt kirjallisen kysymyksen koskien valtionneuvoston 16.11.2023 tekemää päätöstä, jolla Vaalimaan, Nuijamaan, Imatran ja Niiralan rajanylityspaikat väliaikaisesti suljettiin, ja kansainvälisen suojelun hakeminen keskitettiin Vartiuksen ja Sallan rajanylityspaikoille.

Jo 16.11.2023 tehtyä valtioneuvoston päätöstä valmisteltaessa kansainvälisen suojelun hakijoiden määrän arvioitiin kasvavan. Kyseinen päätös oli voimakas toimi, jonka pyrkimyksenä oli keskeyttää Venäjän vaikuttamistoimet jo alkuvaiheessa ja estää muuttoliikkeen välineellistämisen vaikutusten laajeneminen.

Tilanne Suomen itärajalla on muuttunut kansanedustaja Aittakummun kirjallisen kysymyksen esittämishetken 21.11.2023 jälkeen. Ilmiöön liittyy laittoman maahantulon järjestämiselle tyypillistä kansainvälistä rikollisuutta, aktiivista markkinointia sosiaalisessa mediassa mukaan lukien Valko-Venäjällä oleskelleiden siirtolaisten houkuttelu Suomen-reitille sekä Venäjän viranomaisten sallivaa ja aktiivista myötävaikuttamista. Venäjä käyttää raja-alueelle ohjaamiaan ihmisiä tarkoituksella hyödyksi omien tarkoitusperiensä ajamiseksi. Tilanne on muuttunut lyhyessä ajassa Suomen kansallisen turvallisuuden näkökulmasta uhkaavaksi.

Valtioneuvosto on 22.11.2023 ja 28.11.2023 tehnyt uusia päätöksiä rajanylityspaikkojen väliaikaisesta sulkemisesta ja kansainvälisen suojelun hakemisen keskittämisestä. Valtioneuvosto on

toiminut asiassa asteittain tilanteen kehityksen edellyttämällä tavalla ja arvioinut kunkin päätöksen vaikutuksia välineellistetyn muuttoliikkeen tilanteeseen ja Suomen turvallisuuteen. Viimeisen päätöksen myötä koko Suomen itäraja on väliaikaisesti suljettu.

Rajavartiolain 16 §:n 4 momentin mukaan rajanylityspaikkoja ei saa sulkea eikä kansainvälistä suojelua keskittää enempää kuin mikä on välttämätöntä vakavan yleiselle järjestykselle, kansalliselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle aiheutuvan uhan torjumiseksi. Valtioneuvoston päätösten ja viranomaisten toiminnan on oltava oikeassa suhteessa tilanteen vakavuuteen ja laajuuteen, maahan pyrkivien henkilöiden määrään, toimenpiteillä tavoiteltaviin päämääriin ja suojattaviin etuihin sekä toimenpiteiden kielteisiin vaikutuksiin. Toimenpiteiden on oltava välttämättömiä ja oikeasuhtaisia käsillä olevan uhkan torjumiseksi, ja toimenpiteeksi tulee valita uhkatilanteeseen nähden lievin tehokas vaihtoehto.

Kukin valtioneuvoston päätöksistä perustuu viranomaisten tekemiin arvioihin tilanteesta ja sen kehittymisestä. Valtioneuvosto on kussakin päätöksessään punninnut toimenpiteiden oikeasuhtaisuutta ja välttämättömyyttä. Toimien tarkoituksena on osoittaa, että Suomella on tahto ja kyky lopettaa välineellistetty maahantulo maamme itärajalla. Valtioneuvosto seuraa ja arvioi päätösten vaikutuksia jatkuvasti. Valtioneuvostolla on välitön valmius tehdä vaikuttavia ja oikeasuhtaisia päätöksiä kansallisen turvallisuuden takaamiseksi myös jatkossa.

Helsingissä 11.12.2023

Sisäministeri Mari Rantanen

VN/33081/2023-SM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Rantanen Mari 91308096E

2023-12-21